

בית כנסת "אדרת אליהו"
ע"ש הח' אליהו בן הח' ראובן משה קליין ז"ל

עלי אדרת אליהו

בס"ד, שבת בראשית מברכים חודש חשוון
(ר"ח ביום ראשון וביום שני)
גיליון 281 תשרי תשפ"ז

בגיליון זה:

להשיב את הרוח ולהוריד הגשם!

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

הלכות חשובות בחזרת הש"ץ

רב הקהילה, הרב אסף הר-נוי

אשכנז מאין באת?

סמי וינדלינג

ג'ינו ברטלי – האלוף שדווש למען

החיים

יואל קוטנר

מה עניינו של חודש מרחשוון – או

מדוע אנו נזקקים לטיפה המרה?

יהודה ליבוביץ

ברכות הודאות והודעות

הוועד

להוריד קצת את הגשם- את הגשמיים,
את ההתעסקות בחומר, שמכביד ומוריד אותנו למטה.

יהי רצון שנזכה לראות בישועת ה' ברחמים על עמו ישראל!

חורף טוב ובריא לכולם,

בהערכה רבה,

אסף הר-נוי

הלכות חשובות בחזרת הש"ץ

הרב אסף הר נוי – רב הקהילה

- חזרת הש"ץ היא תקנה שתיקנו אנשי כנסת הגדולה- שאחר שיתפללו היחידים תפילת שמונה עשרה, יחזור החזן על התפילה בקול רם. מעיקר הדין תפקיד החזרה היה כדי להוציא ידי חובת התפילה את אלו שאינם יודעים להתפלל בכוחות עצמם¹. אולם, גם בימינו שיש סידורים והציבור כולו יודע להתפלל עדיין יש מקום לחזרת הש"ץ, ראשית כל משום שכך תיקנו חכמים וגם אם בטל הטעם לא בטלה התקנה², ועוד שלפי הקבלה יש לכך טעמים נוספים שכן ע"פ הסוד שתי התפילות נצרכות כדי שהתפילה תתקבל ותפעל יותר³.
- על החזן לומר את כל חזרת הש"ץ בקול רם, כולל ברכת "מודים" כולה שצריכה להאמר בקול רם⁴.
- אין להתעסק בחזרת הש"ץ בדברים אחרים, ואפילו ללמוד תורה אסור בשעת החזרה. על המפטפט בחזרת הש"ץ אמרו- "שהוא חוטא, וגדול עונו מנשוא, וגוערים בו"⁵.
- יש לדקדק ולענות אמן לאחר כל ברכה שמברך הש"ץ, ואמרו חכמים- "גדול העונה אמן יותר מן המברך"⁶.
- נהגו הראשונים לומר "ברוך הוא וברוך שמו" אחר הזכרת השם שבברכה, ונתפשט מנהגם בישראל. וכל זה דווקא בברכות שאין יוצאים בהם ידי חובה, כחזרת הש"ץ, אבל על ברכות שיוצאים בהן ידי חובה, כברכות הקידוש ותקיעת שופר, נוהגים שלא לענות "ברוך הוא וברוך שמו", כדי שלא להפסיק באמצע הברכה באמירת דבר שלא תקנו חכמים⁷.
- אחת ההלכות החשובות בעניין חזרת הש"ץ היא שצריך שיהיו תשעה אנשים שיענו "אמן" לברכות החזן, שאל"כ יש חשש גדול שכל ברכותיו לבטלה. לכתחילה, לא יתחיל החזן בחזרת הש"ץ עד שיהיו שם תשעה אנשים שסיימו את תפילת העמידה, ויענו אחרי החזן אמן. בשעת הדחק ניתן להקל בכך כמובא בהערה⁸. בכל מקרה שהחזן חושש שאין תשעה אנשים אחריו אמן- יתנה בליבו, שאם הדין כסוברים שצריך תשעה עונים, הרי תפילתו נדבה⁹.

¹ מסכת ר"ה לד, ב'.

² שו"ע קכד, ג, עפ"י תשובת הרמב"ם.

³ עי' כה"ח קכד, ב, טז.

⁴ מ"ב קכד, מא.

⁵ שו"ע קכד, ז.

⁶ מסכת ברכות נג, ב'.

⁷ מ"ב קכד, כא; כה"ח כו'.

⁸ האחרונים נחלקו(מתוך סתירה שבין שו"ע או"ח סימן נה' לסימן קכד') האם צריך שתשעה אנשים יענו אמן בחזרת הש"ץ ולכתחילה מחמירים שרק כשאר תשעה עונים ניתן להתחיל את חזרת הש"ץ. בשעת הדחק ניתן לסמוך על פוסקים המקילים לצרף מי שעומדים בתפילה כל שיש שישה שעונים. וכיוון שמדובר באיסור חמור של הזכרת השם לבטלה- נכון שבעל התפילה יתנה שאם אין תשעה שעונים לתפילתו תחשב תפילתו לתפילת נדבה. וראה עוד בציץ אליעזר יב, ט, וילקוט יוסף קכד, יד-יח. משנה ברורה נה, לב. ובמשנה ברורה קכד, יט.

⁹ וכיוון שרשאי אדם להתפלל בנדבה, ממילא לכל הדעות לא יהיו ברכותיו לבטלה.

אשכנז, מאין באת?

סמי וינדלינג

חודש מרחשון ידוע כחודש ריק מאירועים. אבל בעצם לפי ספר בראשית, פרשת נח, בי"ז במרחשון התחיל המבול על הארץ. כלומר לא מדובר על אירוע הנוגע רק לעם ישראל אלא על אירוע הנוגע לכל האנושות כולה. לא סתם קוראים את פרשת נח בחודש הזה. ובפרשת נח, לאחר התייבשות הארץ, התורה מספרת לנו על צאצאים של נח, כל הגויים שנולדו ונפרדו בארץ אחר המבול. אם לחלק מאותם גויים הזיהוי יחסית קל, לדוגמה מצרים, יוון או כנען*, כי הם מתאימים לעמים המתוארים באריכות בתנ"ך או בתקופה העתיקה, לרוב הזיהוי קצת קשה למדי.

ביניהם, גומר, אחד מבני יפת ונכדי נח. ובעיקר, כתוב בראשית י, ג "ובני גומר אשכנז וריפת ותוגרמה". מדובר, מבחינה כרונולוגית, על ההופעה הראשונה של המילה אשכנז. מה משמעותה בפסוק שלנו? האם היא מזדהה עם חבל ארץ שבין הריין לאלבא, כמו שאנחנו מכירים אותה היום ככינוי של גרמניה? התלמוד הבבלי (יומא י.) מזהה את גומר לגרמניה, שם שנראה קרוב לגרמניה. אבל התלמוד הירושלמי (מגילה א, ט) מדגיש שמדובר בגרמניקה, אבל ליד מדבר על אסיה. בהחלט מדובר על חבל באסיה קטנה (השם תוגרמה של הפסוק שלנו מפרשת נח מזוהה בדרך כלל עם טורקיה). בספר ירמיהו (נא, כז) הנביא אומר "שאו נס בארץ תקעו שופר בגוים קדשו עליה גוים השמיעו עליה ממלכות אררט מני ואשכנז פקדו עליה טפסר העלו סוס כילק סמר". בעצם ירמיהו מבקש מעמי אררט, מני, ואשכנז להפוך את שלטון בבל. אררט מזוהה היטב עם הר בארמניה, איפה שתיבת נח סיימה את מסלולה. כלומר גם פה אשכנז המשמעות חלק של אסיה הקטנה. גם גדול ההיסטוריונים היוונים, הרודוטוס, מקרב את המילה אשכנז למילה אשכנזה, שלפי כתבים עתיקים אשורים הוא עם בעל ברית של מני, כצו שמופיע בתיאור של ירמיהו הנביא. משמעותה ביוונית של אשכנזה הינה עם הסקיטים, עם הודי אירופאי שהיה חי סביב הים השחור במאה השמינית לפני הספירה.

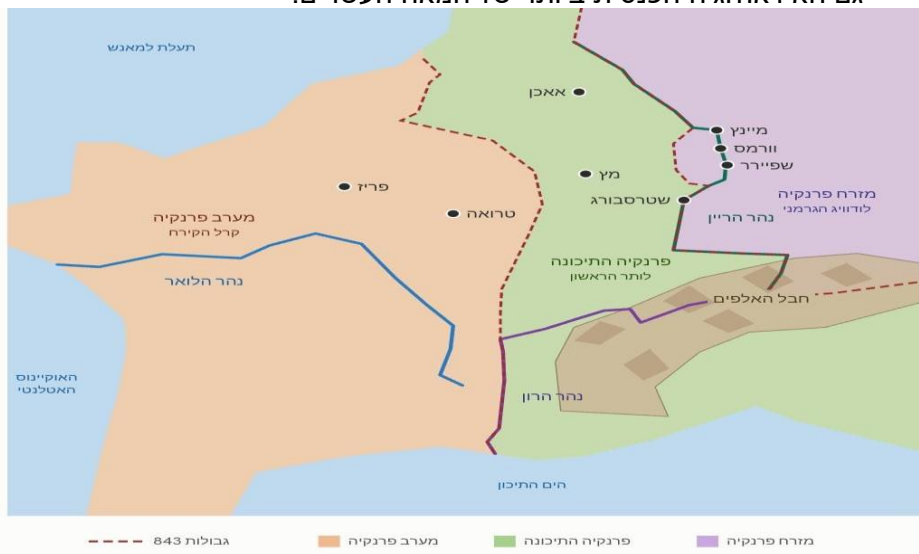
בכל אופן, לא ברור עדיין איך השם אשכנז עבר לגרמניה. יש כל מיני מקורות לא באמת אמינות שמזהים את השם אשכנז עם סקסונים, השבט הגרמני הבולט בתקופת קל הגדול במאה התשיעית לספירה, תקופה שבדיוק ראשוני יהודי אשכנז עברו מצפון איטליה צפונית לאלפים ולנהר הלוואר בצרפת (ראה מפה). אחרים מקשרים את השם לסקנדרה, המשמעות סקנדינביה (בלטינית) של היום, מקור של השבטים הגותיים שפלשו על האימפריה הרומית. אבל שני הזיהויים האלו לא באמת משכנעים. אולי הסיבה של חיפוש הזיהוי בא ממסורת יהודית שמזהה את יפת כאב אומות אירופאיות, ואז חז"ל חיפשו לזהות כל עם ועם על היבשה.

אבל אם נשארים על ההנחה של אשכנזה/ אשכנזה, הכוונה ש"אשכנז" מזדהה עם הסקיטים, תהליך נדידה של העם הזה מביא אותם לסקנדינביה. נזכיר שמדובר על עם פרוטו-אירני, כלומר הודו-אירופאי שידועים יותר תחת השם ארי (כמובן לא במשמעות הגזעית של המאות התשע עשרה ועשרים). אותם עמים שפלשו על האימפריה הרומי במאה החמישית לספירה הנוצרית. אבל מה שכן קבע סופית את ההזדהות המוחלטת בין אשכנז לגרמניה אלו המקורות היהודים יותר מאוחרות. אכן במאה העשירי ספר יוסיפון מזהה את אשכנז לגרמניה. נוסף שזו בדיוק התקופה שקהילות אשכנז מתחילות להתפתח, ואולי בזכות זה היה אינטרס מובהק בפני פרשנים יהודים לזהות אותם.

מי שקובע באופן מוחלט את ההבדל בין אשכנז לצרפת (שגם מוכלל אז במרחב של השפעה אשכנזית) הוא רש"י בכבודו. למשל בפירושו על התלמוד (כתובות עז). הוא כותב בהקשר למקצוע של "מקמץ צואת כלבים – לא ידעתי מה צורך בה, אבל באשכנז ראיתי ששורין בהם הבגדים לפני כבוסן יום או יומים". אצל רש"י, יליד טרואה שבשמפן בצרפת ולמד שנים רבות בישיבות של וורמס ומיינץ, הגדרת "אשכנז" הכוונה הקיסרות הרומית הגרמנית. למעשה, נראה שתעשיית הסבון לפני אלף שנה, שמקור המילה "סייפו" או **saipo** בקלטית, הייתה משתמשת בכל מיני חומרים, בהם צואה של כלבים! בנוסף, אם רש"י ידוע כאחת המקורות הכמעט בלעדית בצרפתית הקדומה, ובעיקר בצורת הבאתו דרך הלעזים שלו, כאשר הוא כותב את המילים לפי הפונטיקה בצרפתית דרך אותיות עבריות, בנוסף כתב כמה מילים לאורך פרשנותו עם ראשי תיבות ל.א., כאשר המשמעות "לשון אשכנז", שזה בעצם גרמנית עילית או **Hochdeutsch**.

לסיכום, המילה אשכנז עברה כמה גלגולים מאז הופעתה הראשונה בפרשת נח. במקור באסיה קטנה וסביב הים השחור, עברה לגרמניה ומאז התפתחה באלף שנים האחרונות למזרח אירופה ולכל היבשות על פני תבל. ואולי האירוניה ההכי גדולה בכל הסיפור הזה הוא שאימפריית הסקסים מסביב לים השחור ולהרי הקווקז ועד הים הכספי כמעט זהה לחלוטין לאימפריה הכוזרית שהוקמה כאלף שנה מאוחר יותר, אימפריה שאליטה התגיירה לדת משה וישראל!

❖ גם לגבי כנען, אם בעת העתיקה אנחנו מזהים את הארץ לחלק בין הירדן לים התיכון, בימי הביניים התחילו לפרוח מפות של אירופה שבהן מתאר לבל הטשכים, ובהמשך גם כל העולם הסלאבי עד רוסיה, תחת השם כנען. הסיבה נראה נובעת מהשם **slave** המזוהה עם המילה עבד, ובקללה שמופיעה בפרשת נח על כנען, בנו של חם, הוא מוגדר "עבד עבדים יהיה לאחיו". על פניו אותה קללה שימשה גם האידאולוגיה הפנטית ביותר של המאה העשרים.

מפה של המרחב האשכנזי בימי הביניים, לפי חלוקת האימפריה של קרל הגדול בין שלושת נכדיו בחוזה ורדן של שנת 843

ג'ינו ברטלי – האלוף שדווש למען החיים

סיפורו של אלוף הטור דה פראנס שהפך את אופני המרוץ שלו לכלי במבצע להצלת יהודים בשנות השואה
יואל קוטנר

איטליה, שנות השלושים של המאה ה-20. לאורך הכבישים המתפתלים של טוסקנה עומדים אלפי אנשים וממתנים בדריכות. לפתע מופיעה ממרחק דמותו של רוכב האופניים. הוא כפוף מעל הכידון, פניו חרושות מאמץ, ורגליו מסובבות את הדוושות בקצב מסחרר. הקהל שואג: "ג'ינו! ג'ינו!"

ג'ינו ברטלי היה הרבה יותר מספורטאי. באיטליה של אותם ימים הוא היה גיבור לאומי. הוא נולד ב-18 ביולי 1914 בפואנטה א אמה, סמוך לפירנצה, למשפחה צנועה. כשרונו כרוכב אופניים התגלה במהירות, והוא הפך לאחד ממטפסי ההרים הגדולים בתולדות הענף. ברטלי ניצח בג'ירו ד'איטליה ב-1936 וב-1937. ב-1938 השיג את פסגת הקריירה שלו כאשר ניצח בטור דה פראנס. אחרי מלחמת העולם השנייה הוא זכה שוב בג'ירו ב-1946 ובאור דה פראנס ב-1948 – עשור אחרי נצחונו הראשון.

אך, בין שני ניצחונותיו בטור דה פראנס היוקרתי, נכתב פרק אחר בחייו – פרק שבו לא התחרה על חולצה צהובה או על גביע, הפעם, הפרס היה חיי אדם.

בספטמבר 1943 חתמה איטליה על שביתת נשק עם בעלות הברית. בתגובה, השתלט הצבא הגרמני על חלקים נרחבים של המדינה, ובהם צפון איטליה וטוסקנה.

עבור יהודי איטליה השתנתה המציאות באחת. רדיפות, מעצרים וגירושים הפכו לאיום מיידי. יהודים איטלקים ופליטים יהודים שהגיעו לאיטליה ממדינות אחרות נאלצו למצוא מקומות מסתור, לברוח או להשיג זהויות חדשות בדויות.

בפירנצה התארגנה רשת מחתרתית להצלת יהודים. בין הדמויות המרכזיות בה היה הרב נתן קאסוטו והקרדינל אנג'לו דלה קוסטה, הארכיבישוף של פירנצה. הלה הכיר היטב את ברטלי, שהיה קתולי אדוק.

דלה קוסטה ידע עוד דבר נוסף: אם יש אדם שיכול לנוע מאות קילומטרים ברחבי איטליה מבלי לעורר חשד – זהו רוכב האופניים המפורסם ביותר במדינה.

הרעיון היה פשוט – אך מסוכן להחריד. ברטלי ימשיך לעשות בדיוק את מה שכולם ציפו ממנו לעשות: הוא ירכב על האופניים – אך כשליח במנגנון ההצלה. הוא יכול היה לעבור מרחקים עצומים באופניים בלי שהדבר יראה כחריג – הרי כולם ידעו שג'ינו ברטלי מתאמן שעות ארוכות.

הוא רכב – וחזר. רכב – וחזר. ושוב רכב.

מסע אימונים לכאורה, היה למעשה, שליחות להצלת משפחות שמעולם הכיר.

אחת העדויות המרגשות שנמסרו ליד ושם היא סיפורה של ג'וליה באקיס. משפחתה הסתתרה בתקופת הכיבוש הנאצי בבית של שתי אחיות בלידו די קמאורה שבטוסקנה. יום אחד הגיע רוכב אופניים אל הבית כשבידו חבילה ושאל על המשפחה. האחות שהייתה במקום נבהלה. משום החשש כי האיש הזר הוא משתף פעולה והיא הכחישה שמכירה את המשפחה.

האיש הזר עזב את המקום מבלי למסור את החבילה. רק לאחר השחרור התברר למשפחה מי השליח שהופיע באותו יום – ג'ינו ברטלי המפורסם.

משפחת גולדנברג הכירה את ג'ינו ברטלי טרם הכיבוש הגרמני. שלמה גולדנברג-פז, שהיה ילד באותם ימים, זכר כיצד פגש את גיבור ילדותו ואף קיבל ממנו אופניים ותצלום עם הקדשה. לאחר הכיבוש הגרמני נאלצה המשפחה להסתתר. על-פי העדות שמסר גולדנברג ליד ושם, בני משפחתו הסתתרו בדירה בפירנצה שהייתה שייכת לברטלי, והוא סייע להם בתקופת המסתור. עדויות נוספות קושרות אותו להעברת מסמכים מזויפים שאפשרו להם לנוע ולהינצל.

ברטלי יצא למסעות ארוכים לבוש בבגדי האימון. לשומרים במחסומים היה הסבר מוכן והגיגיו: האלוף מתאמן לקראת התחרויות שיתחדשו אחרי המלחמה. אלא, שבתוך האופניים הוסתר מטען ייחודי: תצלומים של יהודים לשם מסמכים מזויפים, תעודות זהות מזויפות וניירות מחתרתיים שהוטמנו בחלקים שונים של האופניים. ברטלי העביר אותם בין אנשי רשתות ההצלה, בין היתר באזורי פירנצה ואסיזי. המוזיאון האמריקני לזכר השואה מציין כי ברטלי רכב במסעותיו החשאיים בין ערים כגון פירנצה, לוקה, ג'נואה, ואף רומא.

המוניטין של ברטלי כספורטאי מהולל הפכו לכלי הצלה. אין להתכחש לעובדה כי כל אחד ממסעותיו היה כרוך בסכנה אמיתית. אילו היו הגרמנים או הפשיסטים האיטלקים מגלים את המטען המוסתר קשה להניח כי שמו היה מציל אותו. כשברטלי נעצר במחסומים בדרך לביקורת, הוא ביקש מהשומרים שלא לפרק או לנגוע באופניים. הוא הסביר כי האופניים מכילים בקפידה מיוחדת כדי לאפשר לו להגיע למהירות המרבית. הסבר הגיוני, סביר ומשכנע היוצא מפיו של אלוף הטור דה פראנס! ביולי 1944, נעצר ברטלי ונחקר ב"ווילה טריסטה" בפירנצה – מקום שנודע לשמצה כמרכז החקירות ועינויים של הפשיסטים. חייו של ברטלי היו בסכנה אמיתית. אלא, שהאיר לו מזל פנים ואחד מחוקריו היה מפקדו לשעבר בצבא איטליה שהצליח לשכנע את האחרים שהאלוף אינו מעורב בפעילות אסורה.

המלחמה הגיעה לקיצה ואיטליה ניסתה להשתקם - וברטלי חזר למסלול. ב-1946, ניצח ברטלי שוב בג'ירו ד'איטליה. ואז, ב-1948, בהיותו בן 34 ולדעת רבים שנותרו הגדולות מאחוריו, התרחש אחד הקאמבקים המפורסמים בתולדות רכיבת האופניים. עשר שנים אחרי נצחונו הראשון בטור דה פראנס, ברטלי ניצח שוב במרוץ הגדול בעולם. מיליונים הכירו את ג'ינו ברטלי אלוף המרוצים. מעטים הכירו את ג'ינו ברטלי שדווש להצלת חיי יהודים. וכך הוא רצה שיישאר.

כאשר שרה קורקוס, שעבדה במרכז לתיעוד יהדות זמנו במילאנו, ביקשה לראיין את ברטלי הוא סירב. הוא הסביר כי פעל מתוך מצפנו ולא רצה להפוך את מעשיו לסיפור של תהילה אישית. הוא נמלך בדעתו רק לאחר שנודע לו כי לקורקוס קשרים למשפחתו של הרב נתן קאסוטו. והסכים לספר לה על המסמכים המזויפים ועל חלקו בהעברתם – אך בתנאי שהשיחה לא תוקלט.

שתיקתו אפיינה אותו במשך עשרות שנים – עד שהלך לעולמו בשנת 2000. ב-7 באוקטובר 2013, החליט יד ושם להעניק לג'ינו ברטלי את מעמד חסיד אומות העולם. בהודעה הרשמית צוין כי ברטלי היה מעורב בפעילות מחתרתית במסגרת רשת ההצלה של הרב נתן קאסוטו וקרדינל דלה קוסטה, וכי העביר מסמכים מזויפים בין אנשי קשר שונים תוך סיכון חייו ובמטרה להציל יהודים.

אפשר לזכור את ברטלי כאחד מגדולי רוכבי האופניים של המאה העשרים: שלוש זכויות בג'ירו ד'איטליה, שתי זכויות בטור דה פראנס וגיבור ספורטיבי של דור שלם. אבל מורשתו הגדולה לא רשומה בשום טבלת תוצאות.

היא נמצאת במשפחות שחיו משום שמישהו היה מוכן לסכן את חייו למען.

בשנות השואה הוא רכב כדי שאחרים יוכלו לחיות.

יהי זכרו ברוך.

מה עניינו של חודש מרחשון – או מדוע אנו נזקקים לטיפה

המרה?

יהודה ליבוביץ

השבוע אנחנו נכנסים לחודש מרחשון, ובשבוע הבא, בז' לחודש, נתחיל לבקש ולשאול על הגשמים, ויש לשאול מדוע חודש הזה נקרא 'מר', וכי יש שמחה גדולה כירידת הגשמים? האם יש בעולם דבר חשוב כירידת הגשמים? האם יש דבר שמבטא באופן כה שלם את אהבת ה' לעמו ולעולמו כירידת הגשמים? הרי התורה עצמה משבחת את ארץ ישראל על כך שהיא שותה ממי הגשמים, וחז"ל עוד מוסיפים ומחדשים ש"גדול יום הגשמים כשיום שנתנה בו תורה" וש"גדול יום הגשמים כיום שנבראו בו שמים וארץ".

התשובה הפשוטה מחד והעמוקה מאידך לשאלה זו טמונה בעומק הלשון העברית. המילה 'מר', מלבד הפירוש המוכר של מרידות וצער מתפרש גם כ'טיפה', וכפי שמופיע בנביא (ישעיהו מ, טו): "הן גוים כמר מדלי" – כטיפה הנוזלת מהדלי".

התשובה לשאלה מדוע הטיפה היא מרה הינה פשוטה ויסודית. כל פעם ששפע יורד לעולם הוא מלווה בתחושת מרידות, וזאת מפני שהיה רצון אלוהי לתת טוב שלם, עליון, בלי גבול, אלא שאנחנו, בעולם הזה, לא יכולים לקלוט שפע כזה, ולכן ניתנו לנו טיפות בלבד. הקב"ה היה רוצה לתת לנו מפלי מים אדירים, מבול, אלא שאם היה עושה כן העולם היה טובע. לכן, בצר לנו, צריך לתת לנו רק טיפה, מעט מזעיר, טיפין טיפין. וכדברי הגמרא שאם הטיפות, שביניהם רוח של נימה (שערה אחת) היו מתחברות, העולם היה חרב.

אפשר לראות בחוש כמה הדברים נכונים גם בחיינו. וכי יש אימא ללא רגשות אשם על שימת גבולות לילדיה? הרי היינו רוצים לתת לילדנו הכל, ללא גבול, אלא שאם אנו רוצים שילדנו יתפתחו ויגדלו כשורה הרי שחייבים להשים להם גבולות. וכך גם בנתינה החוצה – היינו רוצים לתת הכל לצדקה ולעזרה, אלא שאנו מוגבלים לכדי חומש בלבד, איזה בעל לא היה רוצה לתת את כולו לאשתו, איזה הורים לא היו רוצים לתת הכול לילדיהם, אך יש סדרים שאם לא נעמוד בהם העולם יחרב.

חודש תשרי הוא חודש בו נגזר עלינו שפע, ברכה, חיים וכל טוב בעולמות העליונים, לעומת זאת בחודש מר חשון השפע כבר מתגלה אצלנו, באמצעות הגשמים. אלא שכפי שאמרנו, השפע האלוהי, בבואו לרדת לעולם הזה, צריך להצטמצם ויש בכך קושי וכאב.

לכן הגשם גם נקרא גבורה – גבורות גשמים שכן הגבורה היא מידת הדין שעניינה הוא לתת לכל דבר את גבולו. "איזהו גיבור? הכובש את יצרו", מי שיועד לקחת את היצר ולהשתמש בו בזמן הנכון, במקום הנכון ובמידה הנכונה. ואילו המבול מגיע כשהאנשים לא יודעים לשים גבולות וכוחותיהם מתפרצים לכל עבר.

התנ"ך מספר לנו על שלושה מאורעות שמתרחשים בחודש מרחשון:

1. המבול - כפי שביארנו, כשהאדם לא יודע להשתמש בשפע, על פי הדין ובגבולות הנכונים, כשהוא לא מצליח לפעול בכוחותיו וביצרו על פי הסדר המתוקן, הרי שמגיע מבול.

2. סיום בניין המקדש הראשון – שלמה המלך מסיים לבנות בחודש מרחשון את בית המקדש, "ובשנה האחת עשרה בירח בול הוא החודש השמיני, כלה הבית לכל דבריו ולכל משפט ויבנהו שבע שנים (מלכים א', ו, לח).

חז"ל במדרש נתנומא (נח, ז) מגלים לנו שחודש מרחשון הפך מ'מבול' ל'בול' בזכות בניין בית המקדש – המקום בו מסודרים כל הכוחות, המקום בו כל דבר במקומו המדויק – זכינו לעבור מ'מבול' ל'בול' – הצלחנו לקלוט בדיוק ("לקלוע בול") למקומות הנכונים ולכוון נכון את אורחות חיינו.

3. החג שבדבר ירבעם מליבו נקבע לחודש מרחשון (מלכים א, יב). ניתן לומר ירבעם הוא זה שהביא, במבט ארוך טווח, לחורבן הבית. אפשר לראות כאן דבר עמוק מאוד, ש"אחרי החגים" זה עיקר החיים. יש שמחפשים את הריגושים המתמידים, את האורות המופלאים, אך עיקר העניין הוא להצליח לחיות בסדרים, בחיי היומיום, לפרוט את כל האורות והקבלות של כל החגים לסדרי חיים קבועים. ירבעם, בחודש מרחשון הוא לעבודה היא להמשיך את כל האורות של תשרי לחיי היומיום, לחיים מלאי תורה וקדושה, החליט שחייבים עוד חג, כי הרי לא תיתכן שיגרה... וכך שכחת הסדרים המתוקנים הובילה חזרה את חודש 'בול' להיות חודש 'מבול' וחורבן.

יהי רצון שנזכה לדעת את הסוד של הגבורה ולתת אותו באופן שהסובבים אותנו יוכלו להכילו ולקבלו, לחיות עם היצרים, יצרי החיים והשאפות תוך כבישתם ושליטה בהם לטובה ולברכה. חודש טוב.

מזל טוב

- מזל טוב לחתנים לשנת תשפ"ז:
 - משה לקס חתן תורה.
 - משה שמעון חתן בראשית.
 - יצחק פדר חתן "כל הנערים".
- מזל טוב למשפחת קרשטיין להולדת הנכדה, בת לפדות ומאיר, ולנישואי הבת רבקה עם רועי זיו.
- מזל טוב למשה משולם ומזל קליין להולדת הנכד, בן ליוחנן ותהילה.
- מזל טוב למשפחת קלמנוביץ לרגל נישואי הבת הילה.

sammyweindling@gmail.com
eliahouk@gmail.com
nirekal@walla.com
yoavshap89@gmail.com

0549257286
0545723801
0502017023
0508854785

סמי ויינדלינג
אלהיה משה קליין
ניר קלמנוביץ
יואב שפירא